

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 8015200923
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8015200923.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v právnej veci žalobcu: M. G. Z., bytom P. XX, XXXXX D. Z., Poľsko, zast. advokátskou kanceláriou V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, 010 01 Žilina, IČO: 36 858 820, proti žalovanej (v konaní sťažovateľka): Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, za účasti: Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT, so sídlom Jarmočná 140/1, 064 01 Stará Ľubovňa správnej žalobe v sociálnych veciach, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. augusta 2016č. k. 13Scud/2/2015-32, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Žalobcovi p r i z n á v a právo na úplnú náhradu trov kasačného konania voči sťažovateľke.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „správny súd“) napadnutým uznesením podľa § 99 písm. a) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“, resp. „Správny súdny poriadok“) na základe spät'vzatia žaloby konanie zastavil.

2. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal v súlade s ustanovením § 171 ods. 1 v spojení s § 175 ods. 1 S.s.p. ich náhradu. Tým, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu nebolo kvalifikovaným spôsobom doručené žalobcovi, bola žaloba podaná dôvodne a keďže až v priebehu súdneho konania odpadol dôvod konania (až v priebehu súdneho konania bolo doručené prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu), žalovaná zavinila zastavenie konania.

II.

A)

3. Proti uzneseniu správneho súdu v časti priznania žalobcovi náhrady trov konania podala žalovaná (ďalej len „sťažovateľka“) včas kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedla že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.)

4. Sťažovateľka mala za to, že došlo k nesprávnemu výkladu ustanovení § 171 ods. 1 S.s.p., § 175 ods. 1 a 2 S.s.p., nakoľko žalobca vzal žalobu späť, v dôsledku čoho krajský súd konanie zastavil. Sťažovateľka je toho názoru, že ak žalobca procesne zavinil zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania a nie žalobcovi, ako v danom prípade. Poukázala aj na ustanovenie § 170 písm. b) S.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

5. Vzhľadom na dôvody uvedené v kasačnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby kasačný súd uznesenie správneho súdu v časti náhrady trov konania zrušil.

B)

6. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobca a príbratý účastník uviedli, že súhlasia s právnym záverom správneho súdu týkajúcim sa priznania náhrady trov konania žalobcovi. Žalobca a príbratý účastník majú za to, že pri určovaní povinnosti účastníka nahradiť trovy konania je potrebné rozlišovať, z akého dôvodu došlo k zastaveniu konania a na tomto základe zvážiť aplikáciu toho-ktorého zákonného ustanovenia.

7. Žalobca a príbratý účastník konštatovali, že pokiaľ žalobca vzal žalobu späť potom, čo v prebiehajúcom súdnom konaní došlo k opätovnému doručeniu preskúmaného rozhodnutia žalobcovi, žaloba bola podaná dôvodne a konanie bolo zastavené zavinením sťažovateľa.

8. Z vyššie uvedeného podľa žalobcu a príbratého účastníka vyplýva, že v takom prípade je správny súd povinný postupovať podľa § 171 ods. 1 S.s.p. a nie podľa všeobecného ustanovenia § 170 S.s.p. ako nesprávne naznačuje žalovaný. Toto ustanovenie má všeobecný charakter a upravuje rozhodovanie o náhrade trov konania pri zastavení z objektívnych dôvodov, pričom naopak zákonná úprava obsiahnutá v § 171 ods. 1 S.s.p. upravuje prípady zavineneho zastavenia konania - zastavenie konania zo subjektívnych príčin, ktorá sa aplikuje na prípady zastavenia konania v dôsledku späťvzatia návrhu, ktoré zavinil žalovaný. Zákonná úprava § 170 má charakter subsidiárny k ustanoveniu § 171 ods. 1 S.s.p., čo vyplýva z logického a gramatického výkladu ustanovení.

9. Žalobca a príbratý účastník navrhli, aby kasačný súd potvrdil uznesenie správneho súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania.

III.

Právne názory kasačného súdu

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „Najvyšší súd“) konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť

kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou (§ 442 S.s.p.) a včas (§ 443 S.s.p.) kasačný súd preskúmal v rozsahu dôvodov podanej kasačnej sťažnosti uznesenie v napadnutej časti a jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačnú sťažnosť je v zmysle § 461 S.s.p. potrebné zamietnuť, nakoľko po jej preskúmaní kasačný súd na základe nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že je nedôvodná.

11. Predmetom konania na kasačnom súde bol výrok uznesenia správneho súdu o trovách konania, ktorým bolo žalobcovi priznané právo na náhradu trov konania.

12. Sťažovateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom a odklonenie sa od ustálenej rozhodovacej praxe, keď mal správny súd posúdiť späťvzatie žaloby žalobcom ako zavinenie zastavenia konania, čo kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodné.

13. Zo súdneho spisu vyplynulo, že žalobca sa v konaní domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa z 08.08.2013 č. 700-4160-42/2013-SL (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov rozhodla tak, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa Trzópek Elžbiety Barbary - EUROPROFIT od 06.03.2013 podľa slovenskej legislatívy. Zároveň žiadal s poukazom na § 250b ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) doručiť toto rozhodnutie a zároveň žiadal, aby krajský súd toto rozhodnutie zrušil a vrátil vec sťažovateľke na ďalšie konanie.

14. Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Scud/2/2015-23 z 04.04.2016 bola sťažovateľke uložená povinnosť doručiť žalobcovi preskúmané rozhodnutie do vlastných rúk, v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia. Zároveň bola odložená vykonateľnosť preskúmaného rozhodnutia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18.04.2016.

15. Sťažovateľka 04.07.2016 oznámila správne súdu, že preskúmané rozhodnutie bolo žalobcovi doručené 18.05.2016. Žalobca sa voči predmetnému rozhodnutiu 15.06.2016 odvolal, čím začalo odvolacie konanie. Na základe uvedeného správny súd vyzval žalobcu, či trvá na žalobe. Podaním z 05.08.2016 oznámil, že na žalobe netrvá, túto berie späť a súdne konanie žiada zastaviť.

Podľa § 170 S.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak

- a) žaloba bola odmietnutá,
- b) konanie bolo zastavené,
- c) konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátora,
- d) ide o konanie o kompetenčnej žalobe.

Podľa § 171 ods. 1 S. s. p. ak niektorý z účastníkov procesne zaviniť odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom.

16. Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Ustanovenie § 171 S.s.p. vyjadruje zásadu procesnej zodpovednosti, ktorá sa uplatňovala aj podľa doterajšej právnej úpravy (§ 146 ods. 2 O.s.p.). Ak niekto z účastníkov konania zaviniť trovy konania, môže byť zaviazaný na ich náhradu. Rozhodnutie o nepriznaní trov konania žiadnemu z účastníkov pri zastavení konania, ktoré je upravené v § 170 S.s.p. (predtým v § 146 ods. O.s.p.) sa na rozdiel od § 171 aplikuje v prípadoch, kedy nie je možné objektívne zistiť, kto zastavenie konania zaviniť. Použitie § 171 ods. 1 S.s.p. teda vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia sa však hodnotí iba podľa procesného výsledku. Procesné zavinenie spočíva vo vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu uvedených v žalobnom návrhu. Predpokladom pre vyslovenie povinnosti nahradiť trovy je jednak dôvodne podaný

návrh, ale tiež chovanie odporcu, pre ktoré sa stal návrh po jeho podaní bezdôvodným.

Kasačný súd dodáva, že tieto zásady náhrady trov konania boli uplatňované súdnou praxou aj podľa predchádzajúcej právnej úpravy a zostávajú zachované aj v podľa nových procesných kódexov.

17. Podľa názoru kasačného súdu je z vyššie uvedeného jednoznačne preukázané, že zastavenie konania procesne zavinila sťažovateľka, nakoľko zastavenie konania bolo odôvodnené jej neskorším správaním v súdnom konaní, keď doručila po podaní žaloby preskúmané rozhodnutie žalobcovi. Žalobca, ktorý v žalobe namietal, že mu preskúmané rozhodnutie nebolo riadne doručené, podal po jeho doručení do vlastných rúk proti preskúmanému rozhodnutiu odvolanie v správnom konaní, čím sa stalo súdne konanie bezpredmetným. Je pravdou, že súdne konanie bolo zastavené na základe späťvzatia žalobcu, avšak žalobca zobral žalobu späť po tom, čo bol správnym súdom vyzvaný, či trvá na návrhu. Nemožno preto prisúdiť zavinenie zastavenia konania žalobcovi ani vysloviť, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď sťažovateľka svojim neskorším správaním po podaní žaloby (opätovné doručenia preskúmaného rozhodnutia a začaté odvolacie správne konanie) zavinila jeho zastavenie. Preskúmané rozhodnutie bude po podanom správnom odvolaní predmetom preskúmania odvolacím orgánom, čo bolo aj zmyslom podanej žaloby.

18. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti namietala, že žalobca späťvzatím zavinil zastavenie konania, a preto nemala byť sťažovateľka zviazaná na náhradu trov konania, pričom poukázala aj na možnosť nepriznania žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti však neuviedla dôvod, pre ktorý považuje za nesprávny záver správneho súdu o ustálení zavinienia sťažovateľky v konaní a ani neodôvodnila, prečo jej správanie po podaní žaloby, keď doručila preskúmané rozhodnutie žalobcovi, nemalo byť vyhodnotené ako dôvod zastavenia konania.

19. Kasačný súd má za to, že správny súd svoje rozhodnutie v časti o náhrade trov konania a v tejto súvislosti procesné zavinenie sťažovateľky síce odôvodnil stručne, avšak z neho jednoznačne vyplýva, na základe čoho ustálil procesné zavinenie zastavenia konania sťažovateľky a priznal žalobcovi náhradu trov konania. Tým, že preskúmané rozhodnutie bolo kvalifikovaným spôsobom doručené žalobcovi po podaní žaloby, odpadol dôvod konania. Tento jeho názor považoval aj kasačný súd, na základe vyššie uvedeného, za správny.

20. Skutočnosti, ktorými sťažovateľka v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli v konaní o kasačnej sťažnosti zistené, a preto Najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

21. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi, ktorý mal v kasačnom konaní úspech (zamietnutie kasačnej sťažnosti) priznal úplnú náhradu účelne vynaložených trov kasačného konania voči sťažovateľke (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).

